

आकाशवाणीवार्ताः

वित्तमन्त्री मंत्री निर्मला सीतारमणः नवदिल्ल्याम् सर्वेषां राज्यानां केन्द्र शासित प्रदेशानां च वित्त- मन्त्रिभिः सह प्राक्-आय-व्यय-पत्रक-चर्चा कृतवती। उपवेशने गोवा-मेघालय-मिजोरम-नागालैण्ड-सिक्किम-प्रदेशानां मुख्य-मन्त्रिणः, बिहार-मध्यप्रदेश-ओडिशा-राजस्थान-तेलंगाना-प्रदेशानामुपमुख्यमन्त्रिणः केन्द्रीय- वित्त- राज्यमंत्री पंकज-चौधरी, वित्त-सचिवः टी.वी. सोमनाथनः वरिष्ठाः अधिकारिणश्च भागं गृहीतवन्तः।

जीएसटी

वस्तु एवं सेवाकर-संघस्य त्रिपञ्चाशत्तमा गोष्ठी सम्प्रति नवदिल्यां प्रचलन्ती। वित्तमंत्री निर्मला सीतारमणः संघस्य गोष्ठ्याः आध्यक्षत्वं विदधाति। वस्तु एवं सेवा कर संघस्य अंतिमा गोष्ठी गतवर्षे अक्टूबर-मासे संजातासीत्।

एन. टी. ए. समिति

राष्ट्रीय-परीक्षा-अभिकरणम् एन. टी. ए. इत्यनेन आयोज्यमानानां परीक्षाणां पारदर्शितया सुगमतया निष्पक्षतया संचालनं सुनिश्चयं कर्तुं शिक्षा-मंत्रालयेन एकस्य उच्चस्तरीय समितेः निर्माणं कृतम्। इसरो- भारतीय-अन्तरिक्षानुसंधान संघटनस्य प्रमुखः के. राधाकृष्णनः परीक्षा-प्रक्रियायां परिष्काराय सप्त- सदस्यात्मिकायाः समितेः नेतृत्वं करिष्यति।

तमिलनाडु कल्लाकुरिची

तमिलनाडु-प्रदेशस्य कल्लाकुरिची-विषाक्त-मद्य-त्रासंघां मृतकानां संख्या वर्धित्वा चतुःपञ्चाशत् अभवत्। राज्य-प्रशासनं जनपद-प्रशासनम् अवैध-मद्य-निर्माणे सम्मिलितानां जनानां विरोधे क्रियान्वयनं कर्तुम् उक्तवत्। ओडिशा राज्ये, अद्य पुरी-नगरे श्रीमंदिरे भगवतः जगन्नाथस्य तस्य अनुजाग्रजयोः देवस्थान-पूर्णिमा उत् वा स्नानयात्रा विधि-विधानेन समारब्धा। अद्य प्रातःकाले 'दाता' इति नाम्नाः सेवकाः मंत्रोच्चारणे सह भगवत्जगन्नाथं भगवत्बलभद्रं भगवतीं सुभद्रां, सुदर्शनं, मदनमोहनञ्च मुख्यमंदिरस्य गर्भगृहस्थिते रत्न- सिंहासनात् पहांडी इति शोभायात्रया नीतवन्तः। तान् बाह्यमंदिर परिसरे स्थिते स्नान-वेदीं प्रति नीतवन्तः। मंदिरस्य पुरोहिताः स्नान-विधि-पूर्व मंदिरस्य अन्तः परिसरे स्थिते स्वर्णकूप इति पवित्र-कूपात् आनीतेन जलेन स्थानोपचारं विहितवन्तः।

भारतं बाङ्गलादेशं च डिजिटलसहयोगादिषु सम्बद्धेषु प्रपत्रेषु हस्ताक्षरं कृतवन्तौ

हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रवीण कुमारः

भारतं बाङ्गलादेशं च ह्यः द्वयोः देशयोः समृद्धयर्थं संपर्क, वाणिज्यं, सहकार्यं च वर्धयितुं भविष्यदृष्टिप्रपत्रं सम्मुखं कृतवन्तौ। अस्मिन् पत्रे भारतस्य विकसितभारतदृष्टिः- २०४७ तथा बाङ्गलादेशस्य स्मार्ट बाङ्गलादेशदृष्टिः- २०४७ इति दृष्टिः उल्लेखिता अस्ति। ह्यः नूतनदिल्लीनगरे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी-बाङ्गलादेशस्य प्रधानमन्त्री शेखहसीनायोः मध्ये एतानि पत्राणि आदानप्रदानं जातम्। द्वयोः देशयोः द्विपक्षीयवार्तायाः अनन्तरं मीडियासञ्चार- माध्यमेभ्यः ज्ञापयन् विदेशसचिवः विनयमोहनक्वात्रा अवदत् यत् द्वयोः देशयोः डिजिटलसाझेदारीसम्बद्धेषु दस्तावेजेषु हस्ताक्षरं कृतम् अस्ति। भविष्यस्य कृते हरित-साझेदारी-दस्तावेजे अपि हस्ताक्षरं कृतम्।

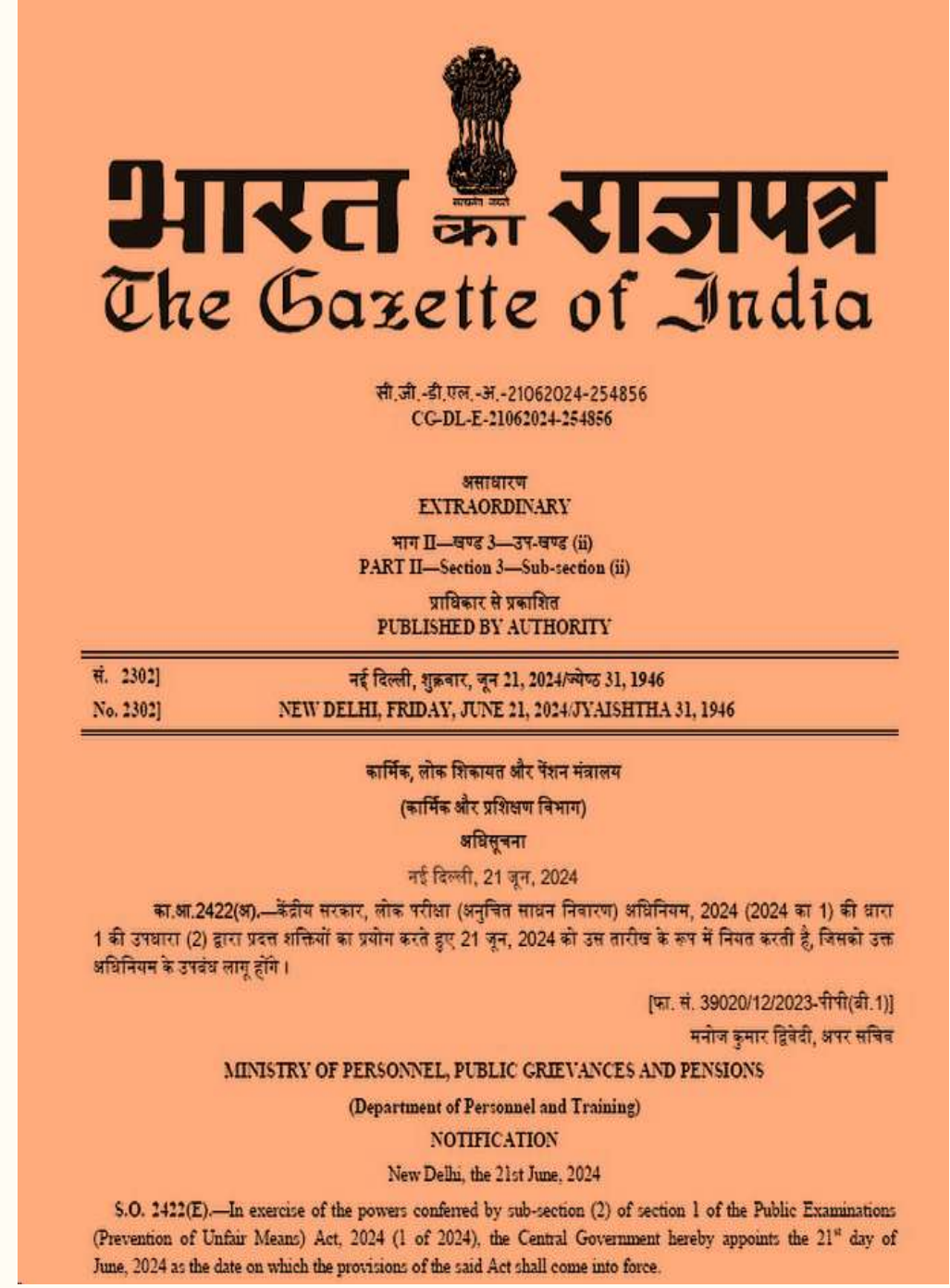

क्वात्रामहोदयः अवदत् यत् आतङ्कवादविरोधीक्रियाकलापाः तीव्रताम् आनेतुम्, कट्टरतावादस्य निवारणं कर्तुं, दीर्घभूमिसीमायाः शान्तिपूर्णं प्रबन्धनं च निर्वाहयितुम् अपि द्वौ नेतारौ सहमतौ।

केन्द्रसर्वकारेण लोकपरीक्षा-अधिनियम, २०२४ अधिसूचितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - नवदेहली।

प्रश्नपत्रस्य रहस्योद्घाटनस्य प्रकरणे देशे सर्वत्र कोलाहलः वर्तते। इदानीं सर्वकारेण महत् निर्णयं कृत्वा प्रश्नपत्रस्य रहस्योद्घाटनं रोधयितुं कठोरं विधानं कार्यान्वितम् अस्ति। केन्द्रसर्वकारेण 'सार्वजनिकपरीक्षा (अनुचितसाधननिवारण) अधिनियम- २०२४' इति अधिसूचितम् अस्ति। अस्य प्रश्नपत्ररहस्योद्घाटनस्य विधानस्य उद्देश्यं प्रतियोगितापरीक्षासु प्रश्नपत्ररहस्योद्घाटनं (पेपर लीक) प्रतिलिपिः च निवारयितुं भवति। अस्मिन् वर्षे फेब्रुवरीमासे पारितं विधानं केन्द्रसर्वकारेण शनिवासरात् (जून-२२) कार्यान्वितम्। अस्मिन् अधिनियमे अपराधिनां कृते अधिकतमं १० वर्षाणां कारावासस्य, एककोटिरुप्यकाणां यावत् दण्डस्य च प्रावधानम् अस्ति। अवधेयं वर्तते यत् अस्मिन् वर्षे फरवरीमासस्य षष्ठे दिने लोकसभायां, फरवरी-मासस्य ९ दिनाङ्के राज्यसभायां च लोकपरीक्षा (अनुचितसाधननिवारणम्) अधिनियमः पारितः अभवत्। राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मू इत्यनया फरवरी १२ दिनाङ्के अस्य विधेयकस्य अनुमोदनं कृत्वा वैधानिकरूपेण परिणतम्। लोकपरीक्षाविधानम्- २०२४ इत्यस्मिन् १५ क्रियाकलापाः प्रकाशिताः सन्ति। एतेषु कस्मिन् अपि संलग्नतायाः परिणामः कारागृहपर्यन्तं दण्डः अथवा प्रतिबन्धः भवितुम् अर्हति। एतासु परिस्थितिषु ३ तः १० वर्षपर्यन्तं कारावासः, १ कोटिरुप्यकपर्यन्तं दण्डः च भवितुम् अर्हति। राष्ट्रियपरीक्षणसंस्थायाः (NTA) माध्यमेन आयोजितायाः UGC-NET परीक्षायाः निरस्तीकरणेऽपि तस्य विषये बहु विवादः उत्पन्नः अस्ति। तस्मिन् एव काले अस्य प्रकरणस्य अन्वेषणं कुर्वती CBI इत्यस्याः महती सूचना प्राप्ता।

सीबीआई- संस्थायाः अन्वेषणानन्तरं उक्तं यत् यूजीसी-नेट-पत्रस्यापि रहस्योद्घाटनम् अभवत्। परीक्षायाः एकदिनपूर्वं पत्रं डार्कनेट् इत्यत्र अपलोड कृतम् आसीत्। यूजीसी नेट प्रश्नपत्राणि टेलिग्रामे ५००० रुप्यकैः विक्रीयन्ते स्म। पत्रं निरस्तं कृत्वा सर्वकारेण अन्वेषणस्य दायित्वं सीबीआई इत्यस्मै समर्पितम् अस्ति। अन्वेषणकाले सीबीआई ज्ञायते यत् यूजीसी नेट परीक्षापत्रस्य कुतः रहस्योद्घाटनम् अभवत्। प्रारम्भिक अन्वेषणेन ज्ञातं यत् सोमवासरे (जून १७ दिनाङ्के) प्रश्नपत्रमुद्घाटितं कृतम्, तदनन्तरं एन्क्रिप्टेड सामाजिकमाध्यममञ्चे स्थापितम्। प्रकरणसम्बद्धविवरणं संग्रहीतुं सीबीआई एनटीए इत्यादिभिः संस्थाभिः सह सम्पर्कं करोति। वस्तुतः शिक्षामन्त्रालयेन बुधवासरे (जून १९) एनटीएद्वारा आयोजिता यूजीसी-नेट परीक्षायाः निरस्तीकरणस्य आदेशः दत्तः। अपरपक्षे CSIR NET June 2024 परीक्षा स्थगिता अस्ति। CSIR UGC NET परीक्षा 25 तः 27 जून 2024 पर्यन्तं देशे सर्वत्र निर्दिष्टेषु परीक्षाकेन्द्रेषु भवितुम् अर्हति स्म।

सुभाषितम्

एकं हन्यान्न वा हन्याद् इषुर्मुक्तो धनुष्मता। बुद्धिर्बुद्धिमतोत्सृष्टा हन्याद् राष्ट्रं सराजकम्।। भावार्थ- यह तो सम्भव हो सकता है कि किसी धनुर्धर वीर के द्वारा छोड़ा हुआ बाण किसी एक को भी न मार सके। मगर इसमें संशय नहीं, कि एक सच्चे बुद्धिमान द्वारा प्रयुक्त की हुई बुद्धि राजा के साथ-साथ सम्पूर्ण राष्ट्र का विनाश कर सकती है। हिमसंस्कृतवार्ताः, अमितशर्मा

हिमसंस्कृतवार्ताः सामान्यज्ञानम्

- प्र. पकारस्य उच्चारणस्थानमस्ति? उत्तर : ओष्ठः
- प्र. रघुवंशम् कस्य रचना अस्ति ? उत्तर : कालिदासस्य
- प्र. महाभारते कति श्लोकाः सन्ति ? उत्तर : १०००००
- प्र. वनपर्वः कस्मिन् ग्रन्थे अस्ति ? उत्तर : महाभारते
- प्र. बाङ्गलादेशस्य राजधानी कुत्र अस्ति ? उत्तर : ढाका नगरे

शिवानी शर्मा, हिमसंस्कृतवार्ताः

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम् जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र. पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

१८ तमायाः लोकसभायाः प्रथमसत्रं सोमवासरात् आरभ्यते

१८ तमायाः लोकसभायाः प्रथमसत्रं सोमवासरात् आरभ्यते। अस्मिन् सत्रे नवनिर्वाचितानाम् लोकसभासदस्यानां शपथग्रहणं भविष्यति। भारतीयजनतादलस्य वरिष्ठसांसदः भर्तृहरिमहताबः सदस्येभ्यः शपथं कारयति। सः अस्थायी अध्यक्षः नियुक्तः अस्ति। लोकसभायाः नूतनसभापतिनिर्वाचनं जूनमासस्य २६ दिनाङ्के भविष्यति, राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मूः २७ जून दिनाङ्के संसदस्य द्वयोः सदस्योः संयुक्तसमागमं सम्बोधयिष्यति। राज्यसभायाः अधिवेशनं जूनमासस्य २७ दिनाङ्कात् आरभ्यते। संसदस्य सत्रस्य समाप्तिः जुलाईमासस्य ३ दिनाङ्के भविष्यति

टाण्डाचिकित्सामहाविद्यालयस्य नाम्ना महती उपलब्धिः, द्वे सफलवृक्कप्रत्यारोपणे कृत्वा नूतनाभिलेखं स्थापितम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - टाण्डा। डॉ. राजेन्द्रप्रसाद-राजकीयचिकित्सा- महाविद्यालयः, टाण्डा इत्यनेन वृक्कप्रत्यारोपणं कृत्वा नूतनाभिलेखं स्थापितम्। हिमाचलपर्यटनविकासबोर्ड-इत्यस्य अध्यक्षः एवं नगरोटाबगवांयाः विधायकः रघुवीरसिंहवाली टांडाचिकित्सामहाविद्यालये एवं चिकित्सालये पत्रकारवार्ता संबोधयता कथितं यत् महत्त्वस्य विषयः यत् टाण्डाचिकित्सामहाविद्यालयस्य किडनीविशेषज्ञैः चिकित्सकैः वृक्कद्वयस्य (किडनी) सफलप्रत्यारोपणं

कृत्वा कीर्तिमान् विरचितम्। टाण्डा-चिकित्सालयः हिमाचलस्य प्रथमः चिकित्सालयः अभवत् यः एतादृशं अभिलेखं स्थापितवान्। उभौ रोगिणौ अधुना पूर्णतया स्वस्थौ स्तः, दिने दिने स्वस्थौ भवतः। पूर्वं रोगिणां वृक्कप्रत्यारोपणार्थं राज्यात् बहिः चिकित्सालयान् प्रति गन्तव्यं भवति स्म। परन्तु अधुना टाण्डायां एतां सुविधां प्रदातुं निर्धनरोगिणां धनं समर्थं च रक्षितं भविष्यति। राज्यस्य षट् जनपदेषु चम्बा, मण्डी, ऊना, हमीरपुरं, कुल्लुः तथा बृहत्तमस्य कांगड़ाजनपदस्य रोगिणः वृक्कप्रत्यारोपणस्य सुविधायाः लाभं प्राप्स्यन्ति। टाण्डाचिकित्सामहाविद्यालय- एवं- चिकित्सालयस्य नेफ्रोलॉजीविभागस्य विशेषज्ञः वरिष्ठः डॉ. अभिनव राणा, किडनी विशेषज्ञः डॉ. अमित शर्मा तस्य दलेन सह पीजीआई इत्यस्य विशेषज्ञवैद्यानां दलेन सह किडनी प्रत्यारोपणं कृत्वा इतिहासं रचितवान्। टाण्डा-चिकित्सालयस्य किडनी-विशेषज्ञ-वैद्याः दीर्घकालं यावत् अस्मिन् दिशि प्रयत्नाः कुर्वन्ति स्म, २० तः अधिकानां रोगिणां पञ्जीकरणं पूर्वमेव कृतम् आसीत् गत एकसप्ताहं यावत् वृक्कप्रत्यारोपणस्य सज्जता तीव्ररूपेण प्रचलति स्म।

लोकनिर्माणमन्त्रिणा विक्रमादित्यसिंहेन मल्लिकार्जुनखड़गेवर्येण मेलनं कृतम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। मन्त्रिमण्डलमन्त्री विक्रमादित्यसिंहः दिल्लीनगरे कांग्रेसदलस्य राष्ट्रीयध्यक्षेण (एआइसीसी) मल्लिकार्जुनखड़गे इत्यनेन सह मिलित्वा कर्नाटकप्रदेशे काङ्ग्रेसपक्षस्य निर्णायकविजयस्य अभिनन्दनं कृतवान्। मल्लिकार्जुनखड़गे इत्यनेन सह हिमाचलस्य विषयेषु राजनैतिकविमर्शमपि कृत्वा राज्यसर्वकारेण कृतस्य विकासकार्यस्य विषये सूचनां दत्तवान्। लोकनिर्माणमन्त्रिणा स्वीये आमुखपटले अस्य विषये सूचना प्रसारिता।

HPBOSE Dharmshala: हिमाचल- विद्यालयीय- शिक्षा- मण्डलस्य जालपुटं (वेबसाइट) एकसप्ताहानन्तरं पुनर्स्थापितम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - धर्मशाला। सम्पर्क-अवरोधस्य कारणेन प्रायः एकसप्ताहं यावत् निष्क्रियः आसीत् हिमाचलप्रदेश- विद्यालयीय- शिक्षामण्डलस्य जालपुटं शनिवासरे पुनर्स्थापितम्। बोर्डस्य जालपुटस्य पुनर्स्थापनेन शिक्षकयोग्यतापरीक्षायाः (TET) तथा D.El.Ed इत्यस्य पुनः उपस्थित्यर्थम् उपस्थिताः अभ्यर्थिनः आश्रयं प्राप्तवन्तः। जालपुटं कार्यं न करोति इति कारणतः अभ्यर्थिनः परिचयपत्राणाम् (एडमिट् कार्ड् डाउनलोड) अधोभारणं कर्तुं समस्यां प्राप्नुवन्ति स्म। परन्तु अभ्यर्थीनां कृते आश्रयं प्रदातुं विद्यालयशिक्षामण्डलेन पूर्वमेव प्रवेशपत्रस्य अधोभालण- (डाउनलोड) करणस्य वैकल्पिकव्यवस्था कृता आसीत् अभ्यर्थीनां सुविधायै शिक्षामण्डलेन निरीक्षणकेन्द्रं निर्मितम् आसीत्। विद्यालयशिक्षामण्डलस्य सचिवः डॉ. मेजर विशालशर्मा कथयति यत् बोर्डस्य कर्मचारिणां परिश्रमस्य कारणात् जालपुटस्य पुनर्स्थापनं जातम् अधुना किमपि प्रकारस्य समस्या न भविष्यति।

बिलासपुर-गोलिकाकाण्डस्य विरोधे भाजपायाः प्रदर्शनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - बिलासपुरम्। भारतीयजनतापार्टी इति दलेन बिलासपुरे गोलिकाकाण्डस्य घटनायाः विरोधे तथा च राज्यस्य निरन्तर-विधि- व्यवस्था- स्थितेः विरोधे शनिवासरे विशाल-विरोधप्रदर्शनं कृतम्। अस्मिन् प्रदर्शने पूर्वमुख्यमंत्री जयरामठाकुरः हमीरपुर-संसदीयक्षेत्रस्य सांसदः अनुरागठाकुरः, भाजपादलस्य राज्याध्यक्षः डॉ. राजीवबिन्दलः इत्येतैः सह विधायकाः, पूर्वविधायकाः, मण्डलस्य वरिष्ठनेतारः अपि उपस्थिताः आसन्। अवधेयं वर्तते यत् यत् बिलासपुरस्य पूर्वविधायकः अस्यां घटनायां संलग्नः इति कथ्यते तथा च पुलिस प्रशासनात्

यथाविधि कार्यं कर्तुं दोषीणां ग्रहणस्य च आग्रहः कृतः अस्ति बिलासपुरे काङ्ग्रेस-भाजपा-दले समक्षं परस्परं विरोधं कृतवन्तौ। भाजपादलेन विरोधप्रदर्शनं काङ्ग्रेसपक्षेण च विरोधसभा कृता। एतद् सर्वं दृष्ट्वा प्रशासनं, पुलिसबलं च सावधानमस्ति।

अयोध्यायां राममन्दिरस्य प्राणप्रतिष्ठायाः मुख्याचार्यस्य पंडित लक्ष्मीकान्तदीक्षितस्य निधनम्;

अयोध्यायां निर्मितस्य राममन्दिरस्य प्राणप्रतिष्ठायाः कार्यक्रमस्य मुख्याचार्यस्य काशीनगरस्य महतः विदुषः पंडित लक्ष्मीकान्तदीक्षितस्य निधनं जातम्। सः ९० तमे वर्षे अन्तिमश्वासं गृहीतवान्। लक्ष्मीकान्त दीक्षितः चिरकालं यावत् अस्वस्थः आसीत्। काश्यां

यजुर्वेदस्य सुविद्वत्सु सः परिगणितः आसीत्। सः अपि वेदविद्वान् इति मन्यते स्म। अयोध्यायां रामलल्ला इत्यस्य अभिषेकविधानं लक्ष्मीकान्तदीक्षितस्य अध्यक्षतायां १२१ पण्डितानां दलेन सम्पन्नम् कृतमासीत्। रामलल्ला इत्यस्य अभिषेककाले सः गर्भगृहे अपि उपस्थितः आसीत्।

लक्ष्मीकान्तदीक्षितः महाराष्ट्रस्य सोलापुरस्य निवासी आसीत्।

पंडित लक्ष्मीकान्तदीक्षितः मूलतः महाराष्ट्रस्य सोलापुरनिवासी आसीत्, परन्तु तस्य परिवारः बहुकालात् वाराणसीनगरे एव निवसति स्म। सः स्वमातुलस्य गणेशदीक्षितभट्टात् वेदेषु, संस्कारेषु च दीक्षां प्राप्तवान्। पंडित लक्ष्मीकान्तदीक्षितः बनारसस्य मीरघाटे सांगवेद- महाविद्यालयस्य वरिष्ठशिक्षकः आसीत्, यः काशीराजस्य साहाय्येन स्थापिता आसीत्।

शिमलायां वृष्टिः, राज्यस्य अनेकभागेषु षड्दिनानि यावत् प्रतिकूलवातावरणस्य आशंका

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। आगामिषु षड्दिनेषु हिमाचलप्रदेशस्य अनेकेषु भागेषु प्रतिकूलस्य वातावरणस्य सम्भावना अस्ति। शनिवासरे अपराह्णे शिमलानगरे वर्षा अभवत्। ऋतुविज्ञानकेन्द्रशिमला इत्यस्य अनुसारं राज्यस्य अनेकेषु भागेषु जूनमासस्य २६ तः २८ पर्यन्तं वर्षा भविष्यति। यत्र २३ जूनतः २५ पर्यन्तं उच्चपर्वतक्षेत्रं विहाय समतलक्षेत्रेषु मध्यपर्वतीयक्षेत्रेषु च वातावरणं स्वच्छं भविष्यति। एतेषु षड्दिनेषु केषुचित् भागेषु वज्रपातस्य पीत-सचेतना अपि निर्गता अस्ति। अपरपक्षे बहुषु स्थानेषु वर्षाकारणात् गत २४ होरासु अधिकतमतापमानस्य महती न्यूनता अभवत्। औसतम् अधिकतमं तापमानं सामान्यतः बहुन्यूनम् एव आसीत्। अनेन जनानां कृते उष्णतायाः किञ्चित् विश्रांतिः प्राप्ता। गतदिवसे मशोबरायां ३६.०, जोते ११.०, डलहौज्यां ९.०, कुफरीक्षेत्रे ८.२, काण्डघाटे ५.४, कुकुमसेरी इत्यत्र ४.५ मि. मी. वृष्टिः अभिलेखिता अभवत्।

पूर्वमुख्यमन्त्रिणः वाई.एस.जगनमोहन-रेड्डी इत्यस्य कार्यालयं अवैधनिर्माणस्य कारणेन अल्पकाले एव ध्वस्तं कृतम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- नरेशमलोटिया अमरावती(आन्ध्रप्रदेशः)- गुण्टूरमण्डलस्य ताड़पल्ली-नगरे वाईएसआरकाङ्ग्रेसपक्षस्य निर्माणाधीनकेन्द्रीयकार्यालयं शनिवासरे प्रातःकाले नगरनिगमस्य अधिकारिभिः कथितस्य अवैधनिर्माणस्य कारणेन ध्वस्तं कृतम्। मङ्गलागिरी-ताड़पल्ली नगर-निगमस्य अधिकारिभिः प्रातः ५:३० वादनस्य समीपे कार्यवाही कृता। कार्यालयस्य विध्वंसने अनेके बुलडोजर-यानानि उपयुज्यन्ते स्म। किञ्चित्कालान्तरे एव बुलडोजर-यानैः कार्यालयं भूमौ ध्वस्तं कृतम्।

वाईएसआरसीपी उच्चन्यायालयस्य आश्रयं प्राप्तवान्

राजधानी- क्षेत्र- विकास- प्राधिकरणेन कथितं यत् अवैधनिर्माणस्य विषये वाईएसआरसीपी इत्यस्मै सूचना प्रदत्ता आसीत्, तदनन्तरं शुक्रवासरे वाईएसआरसीपी उच्चन्यायालयस्य समीपमपि गतः आसीत्। दलस्य प्रवक्ता उक्तवान् यत् न्यायालयेन कस्यापि विध्वंसक्रियाकलापस्य स्थगनस्य आदेशः दत्तः अस्ति तथा च वाईएसआरसीपी अधिवक्ता सीआरडीए आयुक्तं सूचितवान्।

सिञ्चनविभागस्य भूमौ कार्यालय-निर्माणस्य आरोपः

सीआरडीए तथा एमटीएमसी अधिकारिणां मते सिञ्चनविभागस्य भूमौ वाईएसआरसीपी कार्यालयस्य निर्माणं क्रियमाणम् आसीत्। आरोपः अस्ति यत् जगनमोहनरेड्डी इत्यस्य नेतृत्वे पूर्ववर्ती वाईएसआरसीपी- सर्वकारे या भूमिः नौकायानस्य निर्माणार्थं प्रयुक्ता आसीत्, सा नाममात्रेण पट्टे गृहीता आसीत्। सीआरडीए, एमटीएमसी इत्येतयोः अनुमोदनं न गृहीत्वा निर्माणकार्यं आरम्भम् इति अपि आरोपः अस्ति।

चन्द्रबाबू-नायडू प्रतिशोधस्य आश्रयं कृतवान्- जगनमोहन-रेड्डी

वाईएसआरसीपी इत्यस्य अध्यक्षः पूर्वमुख्यमंत्री च वाईएस जगनमोहन-रेड्डी उक्तवान् यत् स्वस्य कार्याणां माध्यमेन नायडूः सन्देशं प्रेषयति यत् आगामिषु पञ्चषु वर्षेषु तस्य शासनं कथं भविष्यति। अस्माकं दलम् एतेषां आरोपानां राजनैतिकप्रतिशोधानां च समक्षं प्रणामं न करिष्यति। जगनमोहन-रेड्डी जनपक्षतः युद्धं कर्तुं प्रतिज्ञां कृत्वा देशस्य सर्वेभ्यः लोकतान्त्रिकशक्तिभ्यः आह्वानं कृतवान् यत् चन्द्रबाबूनायडू इत्यस्य एतानि कार्याणि निन्दन्तु।

गृहे अपि बुलडोजर-यानं धावितम् अस्ति

पार्टीकार्यालयात् पूर्वं ग्रेटर-हैदराबादनगरनिगमेन (जीएचएमसी) पूर्वमुख्यमन्त्रिणः वाईएस जगनमोहनरेड्डी इत्यस्य निवासस्थानस्य कमलतडागस्य समीपे स्थितं पदमार्गं बुलडोजरयानेन पातितम् आसीत्। वस्तुतः अत्र अवैधनिर्माणं कृतम् आसीत्। अधिकारिणां मते उपनिवेशे निवसन्तः जनाः एव अस्य अवैधनिर्माणस्य विषये प्रतिवेदनं कर्तुं प्रवृत्ताः आसन्।

समता भावनया सर्वान् संयोजयितुम् अस्ति आन्तर्राष्ट्रीय योग दिवसः : हृदयनारायण झा

हिमसंस्कृतवार्ता:- पटना। राघव नाथ झा

इण्डियन आयल कार्पोरेशनस्य सिपारा स्थित पटना टर्मिनलमध्ये आन्तर्राष्ट्रीय योगदिवसस्य अवसरः आयोजितः। यस्मिन् पदाधिकारिणः कर्मिणः च भागं ग्रहीतवन्तः। सत्रस्य उद्घाटनं टर्मिनलस्य डीजीएम राजीव शर्मा कृतवान्, तेन च उक्तं यत् 'अस्माकं शुभकामना अस्ति यत् भवताम् जीवनं योगयुक्तं भवतु।' आमन्त्रितयोगविशेषज्ञः हृदयनारायण झाः योगसत्रस्य आरम्भं कृत्वा उक्तवान् यत् वयं सर्वे आयुषमन्त्रालयेन निर्धारितं प्रोटोकॉल योगस्य अभ्यासं करिष्यामः। प्रार्थनायां ऋग्वेदस्य संज्ञानसूक्तस्य उक्तिः अस्ति "संगच्छध्वं संवदध्वं सं वो मनांसि जानताम्" इति। अस्याः अर्थः अस्ति यत् अस्माकं आचारः एकः भवेत्, अस्माकं वचनशैली एकः भवेत्, अस्माकं मनोवृत्तयः एकाः भवेत्। यथा पूर्वजाः देवताः च तैः आचरणैः वन्दनीयपदं प्राप्तवन्तः, तथा वयम् अपि तैः आचरणैः आगामिन्याः पीड्यः कृते वन्दनीयाः भवेम। अनन्तरं गर्दभं घुमायितुं प्रारभ्य शवासनं ध्यानं च तथा च शान्तिपाठः अपि अभ्यासितम्। शान्तिपाठं कुर्वन्तः हृदयनारायण झाः उक्तवान् वन्दे गुरुणां चरणारविन्दे सन्दर्शितस्वात्मसुखावबोधे। निःश्रेयसे जाङ्गलिकायमाने संसारहालाहलमोहशान्त्यै महिला स्वास्थ्याय हितकराः योगासनानि इति कुर्वन्तः अपि अत्र एकः श्लोकः अस्ति यः योगस्य महत्त्वं स्त्रीणां कृते विशेषतः प्रकाशयति:

वन्दे गुरुणां चरणारविन्दे सन्दर्शितस्वात्मसुखावबोधे।

निःश्रेयसे जाङ्गलिकायमाने संसारहालाहलमोहशान्त्यै॥

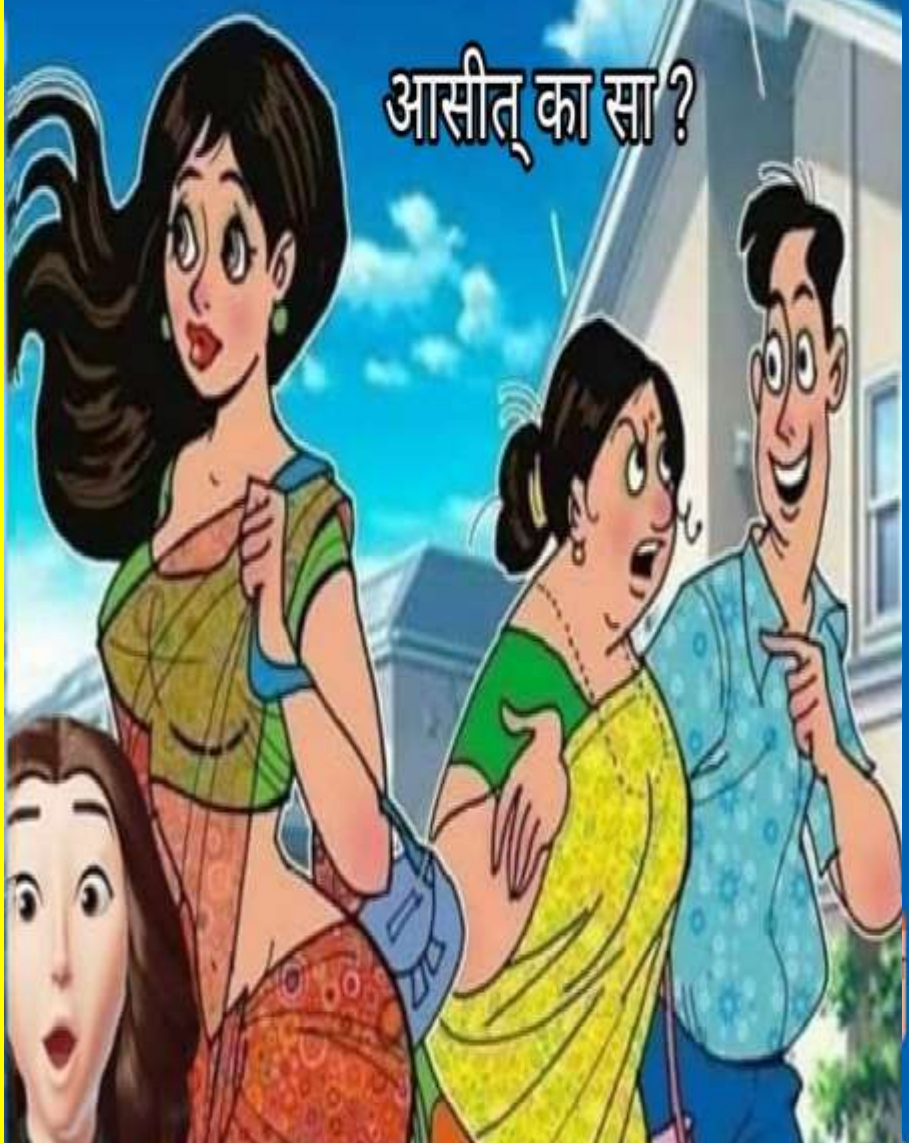
"गुरुणां चरणारविन्दे वन्दे, ये स्वात्मसुखस्य बोधं प्रदर्शयन्ति। संसारस्य विषदुःखस्य शान्त्यै, योगः औषधं इव कार्यं करोति।" एषः श्लोकः स्त्रीणां कृते अपि प्रशस्तः अस्ति, यतः योगः शारीरिकं मानसिकं च स्वास्थ्यं संवर्धयति, जीवनस्य विविधेषु पक्षेषु संतुलनं साधयति, तथा च जीवनस्य विषमपरिस्थितिषु आत्मसुखं प्रदत्तुं शक्नोति। अतः, महिलाः अपि नियमितं योगाभ्यासं कृत्वा आत्मनः स्वास्थ्यं सन्तुलनं च प्राप्तुं शक्नुवन्ति।

"योगेन युक्ते सति अन्तःमिहित भावः स्वतः व्यक्तः भवति। 'सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः, सर्वे भद्राणि पश्यन्तु, मा कश्चिद् दुःखभाग्भवेत्' इति। सर्वे सुखिनः भवन्तु, सर्वे निरामयाः भवन्तु, सर्वे कुशलाः पश्यन्तु, कश्चित् दुःखभाग्भवेत्। एकस्य दिवसस्य अभ्यासस्य लाभं वदन्तः ते उक्तवन्तः यत् यानि अपि अभ्यासाः उक्ताः सन्ति तेषु द्वे चत्वारि आसने तथा नाडिशोधनप्राणायामः यदि नियमितं कृतः तर्हि भवतः शारीरिकमानसिककार्यक्षमतायाः वृद्धौ कारणः भविष्यति इति।

अधिकारिणः कर्मिणः च सम्पूर्णमनोयोगेन प्रत्येकं आसनस्य अभ्यासं कृतवन्तः- ताडासन- वृक्षासन- कटिचक्रासन- भद्रासन- अर्द्धउष्ट्रासन- पवनमुक्तासनम् इत्यादीनि। सर्वे आसनप्राणायामानां विधिवत् अभ्यासं कृतवन्तः। अस्य योगसत्रस्य उपयोगितां वदन्तः ते उक्तवन्तः यत् एषा योगस्य वैज्ञानिकविधिः अस्ति।

बिहारस्य मुख्यमन्त्री नीतीशकुमारः सम्राट अशोक- सम्मेलनकेन्द्रे स्थिते ज्ञानभवने आयोज्यमाने द्विदिवसीय (२२ एवं २३ जून) आममहोत्सवस्य २०२४ दीपप्रज्वलनं कृत्वा उद्घाटनं कृतवान्। कार्यक्रमस्य समये मुख्यमन्त्री आमउत्पादकैः स्थापिता विभिन्नप्रजातीनाम् आमानां प्रदर्शनीं दृष्ट्वा तासां विशेषतायाः विषये जानकारीमाप्तवान्। कार्यक्रमे मुख्यमन्त्री विभिन्नकृषिउत्पादकसमूहाणां खाद्यप्रसंस्करणइकायाः च अनुदानराशेः सांकेतिकचेकं अपि प्रदानं कृतवान्। कृषि- विभागस्य सचिवः संजयकुमारः अग्रवालः मुख्यमन्त्रिणे हरितपादपं प्रतीकचिह्नं च भव्यं कृत्वा स्वागतमकरोत्। अस्मिन्संदर्भे जलसंसाधनमन्त्री विजयकुमारः चौधरी, कृषिमन्त्री मंगलपाण्डेयः, परिवहनमन्त्री शीला कुमारी, मुख्यमन्त्रिणः प्रधानसचिवः दीपककुमारः, मुख्यसचिवः ब्रजेश मेहरोत्रा, विकासायुक्तः चैतन्यप्रसादः, कृषि- विभागस्य सचिवः संजयकुमारः अग्रवालः, मुख्यमन्त्रिणः सचिवः अनुपमकुमारः, पटना- प्रमण्डलस्य आयुक्तः कुमाररविः, मुख्यमन्त्रिणः विशेषकार्यपदाधिकारी गोपालसिंहः, विशेषसचिवः, मुख्यमन्त्रीसचिवालयः चन्द्रशेखरसिंहः इत्यादयः अन्ये वरिष्ठाधिकारिणः उपस्थिताः आसन्।

हास्यकणिका

भार्या - सा का आसीत्?
भर्ता - महाविद्यालयीया प्राक्तनी सखी अवर्तत।
भार्या - शनैः शनैः किं वदति स्म सा भवन्तम्?
भर्ता - किमपि न, केवलमेतदेव यद् यदि भवता साकं मदीयः विवाहः अभविष्यत्, तदा स्यूतभारः त्वया नैव मयैव निर्व्यूढः स्यात्।
भार्या - दुष्टचाण्डालिका।
देहि मे स्यूतम्.....।

अरुणाचलमाहात्म्यम् (उत्तरार्धः) -- १३

कलाधरकान्तिशालिवृत्तान्तः

कलाधरः उवाच-एवं कान्तिशालिः कम्बोजेषु अश्वः भूत्वा भवतः वाहनम् अभवत्। अहं च गन्धमृगः भूत्वा स्वाङ्गात् प्रसूतस्य गन्धस्य अनुसारेण अस्मिगिरौ सञ्चारं कृतवान्। हे धर्मात्मन् मृगव्याजेन अत्र आगतेन भवता आवाभ्यां अरुणेशस्य प्रदक्षिणा कारिता। भवान् अश्वारूढः आसीत् अतः भवतः इयं दशा जाता। आवां तु पदप्रचारात् प्राप्तेन पुण्येन पूर्वतनीं दशां प्राप्तवन्तौ। तव सम्बन्धात् आवां तिर्यक्त्वबन्धनात् मोचितौ। स्वस्ति भवते।

एवमुक्त्वा स्वधाम गन्तुमुद्युक्तौ तौ राजा कृताञ्जलिः अभाषत-भवन्तौ शोणाद्रेः प्रभावात् शापमुक्तौ अभवताम्। तथापि मम उच्छ्रयः कथं सम्भवेत् तद्विषये बोध्यताम्। तदा उभौ कान्तिशालिकलाधरौ ऊचतुः--भवतः निस्तारोपायं प्रब्रूवः, सावधानं श्रूयताम्। सर्गास्थितिलयतिरोधानानुग्रहक्षमे करुणानिधौ अरुणेश्वरे मनः निदधातु। अरुणेश्वरस्य सामर्थ्यं तिर्यग्योनितः आवयोः रूपान्तरणेन भवता प्रत्यक्षीकृतम्। भवान् पद्भ्यामेव अरुणेश्वरस्य प्रदक्षिणं कृत्वा कल्हारैः तं पूजयतु। यावती सम्पत्तिः भवतः समीपे अस्ति तावती अरुणाचलमन्दिरस्य प्राकारगोपुरागाराणां नवीकरणाय व्ययीकरोतु। एतेन मनुः मान्धाता, नाभागः, भगीरथः इव भवानपि महतीं सिद्धिं निश्चयेन प्राप्स्यति। विद्याधरयोः एतत्कथनं श्रुत्वा पाण्ड्यनरेशे अरुणाद्रिनाथस्य विषये महती भक्तिः समुत्पन्ना।

मार्कण्डेयः उवाच-हे नन्दीश, शिवमाहात्म्यसमुद्रात् समुत्थितां सुधाम् इव विद्याधरयोः विचित्रं चरित्रं मया श्रुतम्। इदानीं वज्राङ्गदः विनयोपेतः सन् कथं अरुणेश्वरं अपूजयत् कथं च तेन अरुणेशस्य अनुग्रहः प्राप्तः एतद्विषये श्रोतुमिच्छामि।

नन्दिकेश्वरः उक्त्वान्-निजपुरं प्रति निवर्तनस्य इच्छा राज्ञः चित्तात् अपगता। सः अरुणेशस्य उपत्यकायामेव वासं कर्तुम् आरेभे। तस्य अनुगामिनी रथगजतुरगादियुता सेनापि तत्र आगता आसीत्। पुरोहितमन्त्रिसामन्तसेनापतिसुहृद्भिः राज्ञः दर्शनं कृतम्। तथापि राजा तान् सर्वान् अरुणाद्रेः सीमायाः बहिः एव न्यवेशयत्।

तदनन्तरं राजा स्वस्य सम्पूर्णं कोशं अरुणेश्वरस्य पूजायै समर्पितवान्। गौतमाश्रमस्य पार्श्वे एव तेन स्वस्य तपोवनं निर्मितम्। अनन्तरं सः पुरोहितेन उक्तेन मार्गेण ससचिवं अरुणाद्रेः आराधनायां रतः अभवत्। तेन रत्नाङ्गदनामकः स्वपुत्रः स्वस्य पदे स्थापितः। तेन प्रेषिताभिः सामग्रीभिः सः शोणशैलम् समर्चयत्। शोणशैलं परितः तेन ब्राह्मणेभ्यः परिपूर्णजलाशयाः बहुफलाः अग्रहाराः निर्मिताः। अल्पोदके मरुदेशेपि तेन बह्व्यः वाप्यः निर्मिताः। निजपरिवारस्य सौन्दर्यशालिन्यः स्त्रियः तेन अरुणेशस्य परिचर्यार्थं निरयोजिताः। लोपामुद्रया सह आगतेन अगस्त्येन सह सः आनन्दितः सन् अरुणेशं पूजितवान्। प्रत्यहं सः नवतीर्थाख्ये जलाशये स्नानं कृत्वा अरुणेशं पूजयति स्म। महिषासुरसंहारकारिणीम् आर्तिनाशिनीं दुर्गामपि सः नित्यम् आराधयामास। ब्रह्मविष्णुपूज्यस्य लिङ्गरूपस्य आदिदेवस्य प्रतिक्षणं सः विविधाः सपर्याः कल्पयति स्म। प्रत्युषसि उत्थाय निवृत्तस्नानः सः पञ्चाक्षरमन्त्रं जपन् त्रिवारं अरुणेशस्य प्रदक्षिणां व्यदधात्। कार्तिकपूर्णिमायां सः शिवप्रियं महादीपोत्सवम् आचरति स्म। सुगन्धिकमलकर्पूरजलपूरितैः सहस्रस्वर्णकुम्भैः च सः त्र्यम्बकम् अभ्यषिञ्चत्। प्रतिमासं सः त्रैलोक्यपूज्यं रथारोहोत्सवं आचरति स्म। योजनत्रितयविस्तृतस्य अरुणाद्रेः अङ्गप्रदक्षिणां सः नित्यमेव चकार।

एवं त्रीणि वर्षाणि तेन अरुणेशस्य अखण्डाराधनं वरिवस्या च विहिता। तदा वृषारूढः देवीसहितः कुम्भनिकुम्भादिभिः गणैः वसिष्ठादिभिः ब्रह्मर्षिभिः नारदादिदेवैर्वर्षिभिश्च जयस्तुतिः क्रियमाणः शोणेश्वरः सन्तुष्टः भूत्वा तस्य प्रत्यक्षीभूतः। तं देवदेवेशं दृष्ट्वा वज्राङ्गदेन साष्टाङ्गप्रणिपातः विहितः स्वस्य अपराधार्थं च क्षमायाचना कृता।

तदा तम् अत्यन्तदीनं राजानं शोणाचलेश्वरः एवमुवाच- हे वत्स भवतः कल्याणं भवतु। भयं मास्तु। पुरा भवान् इन्द्रः आसीत्। कैलासशिखरे भवान् मम अवमाननं कृतवान् इत्यर्थं मया भवतः स्तम्भनं कृतम्। तदा गलितगर्वः भवान् मां सकलैश्वर्यसाधकं शिवज्ञानम् अयाचत। वज्राङ्गरूपेण भवान् अवन्यां जन्म लब्ध्वा मत्कृपां लप्स्यते इति मया आदिष्टम्।

भवता अहर्निशं या मम सपर्यां विहिता तया अहम् अत्यन्तं सन्तुष्टः अस्मि अतः अहं भवन्तं बोधयामि, शृणोतु भवान्। आकाशः, वायुः, अग्निः, जलम्, मूमिः, सूर्यः, चन्द्रः पुमान् च एताभिः मम अष्टाभिः मूर्तिभिः

सकलं चराचरं भासते। अहं कालः भूत्वा सर्वान् प्राणिनः स्वकर्मानुसारं जन्ममृत्युचक्रे भ्रामयामि। अहं तत्त्वतीतः शिवः अस्मि। मत्तः परतरं न किञ्चित् विद्यते।

अमर्यादचिदानन्दसमुद्रस्य मम काश्चन ऊर्मयः ब्रह्मा, विष्णुः, रुद्रः, इन्द्रः इत्यादिभिः नामभिः ज्ञायन्ते। असङ्ख्येयमहाशक्तेर्मम काश्चन सर्जनशक्तयः सरस्वती, लक्ष्मीः, क्षमा, श्रद्धा, स्वाहा स्वधा इत्यादिनामभिः प्रसिद्धाः। इयं मम गौरी नाम्नी जगतः प्रसवित्री मायाशक्तिः विश्वम् संहरते विस्तारयति च। शक्त्या अनया अन्वितः सन् अहं निजेच्छया जगतः सर्गास्थितिलयान् करोमि। भवान् एतं मम महिमानं विचारयतु। समुद्रस्य तरङ्गम् इव आत्मानं मत्तः अभिन्नमिति भावयतु। ततश्च मत्प्रसादेन क्षितौ यथासुखं भोगान् भुनक्तु। पुनः पुरन्दरः भूत्वा चिरं दिव्यसुखानि अनुभूय भवान् निश्चयेन मद्रूपतां यास्यति। एवमुक्त्वा शिवः तिरोहितः अभवत्।

ततश्च वज्राङ्गदः शोणेशं पूजयन् सर्वाणीप्सितानि प्राप्तवान्। शोणशैलस्य प्रदक्षिणस्य शाश्वतं फलं मयोक्तम्। एषा प्रदक्षिणा अश्वमेधानां शतात् अपि अतिशायिनी। किं बहुना उक्तेन? विषुवदिनम्, अयनदिनम्, सङ्क्रान्तिः व्यतीपातः एतेषु पर्वसु प्रदक्षिणेन मनुष्यः असङ्ख्येयं शूभफलं प्राप्नोति। अरुणाचलात् अधिकं क्षेत्रम्, अरुणेशात् महत्तरः देवः, प्रक्षिणात् परं तपः च न विद्यते। एवं नन्दिकेश्वरे कथयति पुलकितसर्वाङ्गः मार्कण्डेयः शिवानन्दसुधाब्धौ निमग्नः अभवत्। इति स्कान्दे माहेश्वरखण्डे अरुणाचलमाहात्म्ये उत्तरार्धः।

श्री अभिजित् तोडकरः
abhjtdkr9@gmail.com

मम प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकं

(Sanskrit Version lyrics of Hindi film song- मेरे प्यार की उमर हो इतनी सनम")

F - मम प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकं हो ... मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकं ते हि नामयुतं, ते हि नामगतं मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकं M - आ.. हो... M - मम प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकं मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकं ते हि नामयुतं, ते हि नामगतं F - ते हि सौख्ये सौख्यं, दुःखे दुःखं ते हि सौख्ये सौख्यं, दुःखे दुःखं ते हि नामयुतं, ते हि नामगतं MF - मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकम् - (००) F - मे हि स्वप्ना रङ्गीना, निद्रा माधुरी अभूत् मे हि स्वप्ना रङ्गीना, निद्रा माधुरी अभूत् हो इत्वा ते हि बाहुषु --- हो इत्वा ते हि बाहुषु, लोपिता क्व ह M - अर्पये स्वं, स्वकीया हे, स्वकीयापणं अर्पये स्वं, स्वकीया हे, स्वकीयापणं ते हि नामयुतं, ते हि नामगतं F - मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकम् -- (०१)

M - विना त्वां हि क्षणभारं ना तिष्ठामि अहं विना त्वां हि क्षणभारं ना तिष्ठामि अहं ए दूरे ते हि वासः ए दूरे ते हि वासः, सद्यः सहेय नहि F - ते हि स्नेहलबाहुद्वये प्रयातु जीवं ते हि स्नेहलबाहुद्वये प्रयातु जीवं ते हि नामयुतं, ते हि नामगतं M - मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकम् -- (०२) F - ओ-- एकतूर्णगृहं भवेत् अस्मच्चिरं यत्र स्नेहप्रेमधारा, उष्येत सदा एकतूर्णगृहं भवेत् अस्मच्चिरं हो हो.. एकतूर्णगृहं भवेत् अस्मच्चिरं यत्र स्नेहप्रेमधारा, उष्येत सदा M - त्रोटितं ना भवेत्कदा स्वीयापणं त्रोटितं ना भवेत्कदा स्वीयापणं F - ते हि नामयुतं, ते हि नामगतं M - ते हि सौख्ये सौख्यं दुःखे दुःखं ते हि सौख्ये सौख्यं दुःखे दुःखं ते हि नामयुतं, ते हि नामगतं F - मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकम् M - मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकम् F - मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकम् M - मे हि प्रेम्णः वयः भवेदियदधिकम् -- (०३)

हिमसंस्कृतवार्ता:

रचयिता - डॉ. रुरुकुमारमहापात्रः (अध्यापकः)
राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपति:

उल्कापात कमांए

बड्डिया मेहनता ने डाल बूटे लगाए,
फेरी किस मांहनूए रिए सोचे से जलाए,
मारी ते जले पंछी पेखेरू,
तिना रे जे अजे फंग बी नी थे आए।
क्या बीती हूंगी तिना रे दिलां पर,
इने कसूते मांहनूए तिना रे
टब्बरां रे टब्बर मुकाए,
फुकी ते जंगला रे जंगल, फेरी बोलांए
आवा पर्यावरणा जो शुद्ध बनाएं।
अपने लालचा खातर
करी देयें एडा नुकसान,
माल माहनू पंछी पेखेरू
लगीरे हूने परेशान,
जंगलां च अग लाईने,
अपने कालजे जो केड़ी ठंड पाएँ

मूए तुहां रे बी ए बच्चे,
कंआ तिना जो दोष लगवां ए,
कोई सीधा कम्म करी करा एड पड़ोसा च,
कजो एड़ा उल्कापात कमां ए।

स्वरचित एवम अप्रकाशित रचना

डॉ. जय महलवाल (अनजान)

ई -०१ प्रोफेसर कॉलोनी राजकीय

महाविद्यालय बिलासपुर हिमाचल प्रदेश
पिन १७४००१ सचलभाष ९४१८३५३४६९

महाकविभर्तृहरिविरचितम् नीतिशतकम्

आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महान् रिपुः।
नास्त्युद्यमसमो बन्धुर्यं कृत्वा नावसीदति।। 87 ।।

अर्थः- आलस्य मनुष्यो के शरीर में रहने वाला घोर शत्रु है और उद्योग के सामान उनका कोई बन्धु नहीं है; क्योंकि उद्योग करने वे मनुष्य के पास दुःख नहीं आते।